

פרימאנ'ס ערעפנונגס רעדע ביי דער קאנווענשאן

דאס איז אן איינציקער פון אנדערע פאר דער וואונדערבארער ארבייט, וואס ציעל, צום ערשטן מאל פאר די לעצטע 2000 יאר איז דאס אידישע פאלק פון דער גאנצער וועלט פארמאגט אונטער זיך אונזער איין פאן — די פאן פון דער אנדערער פרימאנ'ס ערעפנונגס רעדע.

און נאך דעם וואס מיר באווייזן אבער וואס די ברייטע אויטאריטעטען אין פאלעסטינע זענען נישט געווען פאלשענדיג צו זיך גענוי פאר דעם קריזיס, מיר ברויטשען אירען האבען שטערנדן שטאלעצירט מיט דעם געדאנק, אז נישט נאר העלפן מיר פארזיכערט אונז 2000 יאר — אלטע איר ווייסט חלום, נאר דינען איר דער זעלבער צייט די אינטערעסען פון דער ארבייט פריער.

איר נאכז, מינע ליבע דעלגאטען און נעמט, אז די באפאר דעקלארציע איז נישט געקומען דורך א נס, איר נאכז, אז די וועלט האט אין איר אונטערבאן וואסמאטען אימער געפיהלט אז זי האט באמאנען אן ערלע גענען די אירען, יארהונדערטער האבען מיר געליטען פון פארזיכערטען און הייפוט, און אין דער צייט פון דער מלחמה ווען די וועלט האט זיך געבארט אין בלוט איז ארבייטען שוואמען אויף דער אויבערפלאך דער נייסט פון חרטה און יושר, די פלעקער פון דער וועלט, האבען פונקט ווי היינטיג אין זייערע נסיח מיטען, אירען ווען זייערע שטימעס אין א תפילה זענען גאס און די תפילה האט אויך ארויסגעבאכט די באפאר דעקלארציע.

א. דוד. פרימאנ, פריערדיגער פון קאנאדע צייטונגס-ארגאניזאציע.

און נאך דעם וואס מיר באווייזן אבער וואס די ברייטע אויטאריטעטען אין פאלעסטינע זענען נישט געווען פאלשענדיג צו זיך גענוי פאר דעם קריזיס, מיר ברויטשען אירען האבען שטערנדן שטאלעצירט מיט דעם געדאנק, אז נישט נאר העלפן מיר פארזיכערט אונז 2000 יאר — אלטע איר ווייסט חלום, נאר דינען איר דער זעלבער צייט די אינטערעסען פון דער ארבייט פריער.

איר נאכז, מינע ליבע דעלגאטען און נעמט, אז די באפאר דעקלארציע איז נישט געקומען דורך א נס, איר נאכז, אז די וועלט האט אין איר אונטערבאן וואסמאטען אימער געפיהלט אז זי האט באמאנען אן ערלע גענען די אירען, יארהונדערטער האבען מיר געליטען פון פארזיכערטען און הייפוט, און אין דער צייט פון דער מלחמה ווען די וועלט האט זיך געבארט אין בלוט איז ארבייטען שוואמען אויף דער אויבערפלאך דער נייסט פון חרטה און יושר, די פלעקער פון דער וועלט, האבען פונקט ווי היינטיג אין זייערע נסיח מיטען, אירען ווען זייערע שטימעס אין א תפילה זענען גאס און די תפילה האט אויך ארויסגעבאכט די באפאר דעקלארציע.

און נאך דעם וואס מיר באווייזן אבער וואס די ברייטע אויטאריטעטען אין פאלעסטינע זענען נישט געווען פאלשענדיג צו זיך גענוי פאר דעם קריזיס, מיר ברויטשען אירען האבען שטערנדן שטאלעצירט מיט דעם געדאנק, אז נישט נאר העלפן מיר פארזיכערט אונז 2000 יאר — אלטע איר ווייסט חלום, נאר דינען איר דער זעלבער צייט די אינטערעסען פון דער ארבייט פריער.

איר נאכז, מינע ליבע דעלגאטען און נעמט, אז די באפאר דעקלארציע איז נישט געקומען דורך א נס, איר נאכז, אז די וועלט האט אין איר אונטערבאן וואסמאטען אימער געפיהלט אז זי האט באמאנען אן ערלע גענען די אירען, יארהונדערטער האבען מיר געליטען פון פארזיכערטען און הייפוט, און אין דער צייט פון דער מלחמה ווען די וועלט האט זיך געבארט אין בלוט איז ארבייטען שוואמען אויף דער אויבערפלאך דער נייסט פון חרטה און יושר, די פלעקער פון דער וועלט, האבען פונקט ווי היינטיג אין זייערע נסיח מיטען, אירען ווען זייערע שטימעס אין א תפילה זענען גאס און די תפילה האט אויך ארויסגעבאכט די באפאר דעקלארציע.

און נאך דעם וואס מיר באווייזן אבער וואס די ברייטע אויטאריטעטען אין פאלעסטינע זענען נישט געווען פאלשענדיג צו זיך גענוי פאר דעם קריזיס, מיר ברויטשען אירען האבען שטערנדן שטאלעצירט מיט דעם געדאנק, אז נישט נאר העלפן מיר פארזיכערט אונז 2000 יאר — אלטע איר ווייסט חלום, נאר דינען איר דער זעלבער צייט די אינטערעסען פון דער ארבייט פריער.

איר נאכז, מינע ליבע דעלגאטען און נעמט, אז די באפאר דעקלארציע איז נישט געקומען דורך א נס, איר נאכז, אז די וועלט האט אין איר אונטערבאן וואסמאטען אימער געפיהלט אז זי האט באמאנען אן ערלע גענען די אירען, יארהונדערטער האבען מיר געליטען פון פארזיכערטען און הייפוט, און אין דער צייט פון דער מלחמה ווען די וועלט האט זיך געבארט אין בלוט איז ארבייטען שוואמען אויף דער אויבערפלאך דער נייסט פון חרטה און יושר, די פלעקער פון דער וועלט, האבען פונקט ווי היינטיג אין זייערע נסיח מיטען, אירען ווען זייערע שטימעס אין א תפילה זענען גאס און די תפילה האט אויך ארויסגעבאכט די באפאר דעקלארציע.

און נאך דעם וואס מיר באווייזן אבער וואס די ברייטע אויטאריטעטען אין פאלעסטינע זענען נישט געווען פאלשענדיג צו זיך גענוי פאר דעם קריזיס, מיר ברויטשען אירען האבען שטערנדן שטאלעצירט מיט דעם געדאנק, אז נישט נאר העלפן מיר פארזיכערט אונז 2000 יאר — אלטע איר ווייסט חלום, נאר דינען איר דער זעלבער צייט די אינטערעסען פון דער ארבייט פריער.

איר נאכז, מינע ליבע דעלגאטען און נעמט, אז די באפאר דעקלארציע איז נישט געקומען דורך א נס, איר נאכז, אז די וועלט האט אין איר אונטערבאן וואסמאטען אימער געפיהלט אז זי האט באמאנען אן ערלע גענען די אירען, יארהונדערטער האבען מיר געליטען פון פארזיכערטען און הייפוט, און אין דער צייט פון דער מלחמה ווען די וועלט האט זיך געבארט אין בלוט איז ארבייטען שוואמען אויף דער אויבערפלאך דער נייסט פון חרטה און יושר, די פלעקער פון דער וועלט, האבען פונקט ווי היינטיג אין זייערע נסיח מיטען, אירען ווען זייערע שטימעס אין א תפילה זענען גאס און די תפילה האט אויך ארויסגעבאכט די באפאר דעקלארציע.

אויפגעכאפטע נידלאך פון די קאנווענשאן זיצונגען

און נאך דעם וואס מיר באווייזן אבער וואס די ברייטע אויטאריטעטען אין פאלעסטינע זענען נישט געווען פאלשענדיג צו זיך גענוי פאר דעם קריזיס, מיר ברויטשען אירען האבען שטערנדן שטאלעצירט מיט דעם געדאנק, אז נישט נאר העלפן מיר פארזיכערט אונז 2000 יאר — אלטע איר ווייסט חלום, נאר דינען איר דער זעלבער צייט די אינטערעסען פון דער ארבייט פריער.

איר נאכז, מינע ליבע דעלגאטען און נעמט, אז די באפאר דעקלארציע איז נישט געקומען דורך א נס, איר נאכז, אז די וועלט האט אין איר אונטערבאן וואסמאטען אימער געפיהלט אז זי האט באמאנען אן ערלע גענען די אירען, יארהונדערטער האבען מיר געליטען פון פארזיכערטען און הייפוט, און אין דער צייט פון דער מלחמה ווען די וועלט האט זיך געבארט אין בלוט איז ארבייטען שוואמען אויף דער אויבערפלאך דער נייסט פון חרטה און יושר, די פלעקער פון דער וועלט, האבען פונקט ווי היינטיג אין זייערע נסיח מיטען, אירען ווען זייערע שטימעס אין א תפילה זענען גאס און די תפילה האט אויך ארויסגעבאכט די באפאר דעקלארציע.

און נאך דעם וואס מיר באווייזן אבער וואס די ברייטע אויטאריטעטען אין פאלעסטינע זענען נישט געווען פאלשענדיג צו זיך גענוי פאר דעם קריזיס, מיר ברויטשען אירען האבען שטערנדן שטאלעצירט מיט דעם געדאנק, אז נישט נאר העלפן מיר פארזיכערט אונז 2000 יאר — אלטע איר ווייסט חלום, נאר דינען איר דער זעלבער צייט די אינטערעסען פון דער ארבייט פריער.

איר נאכז, מינע ליבע דעלגאטען און נעמט, אז די באפאר דעקלארציע איז נישט געקומען דורך א נס, איר נאכז, אז די וועלט האט אין איר אונטערבאן וואסמאטען אימער געפיהלט אז זי האט באמאנען אן ערלע גענען די אירען, יארהונדערטער האבען מיר געליטען פון פארזיכערטען און הייפוט, און אין דער צייט פון דער מלחמה ווען די וועלט האט זיך געבארט אין בלוט איז ארבייטען שוואמען אויף דער אויבערפלאך דער נייסט פון חרטה און יושר, די פלעקער פון דער וועלט, האבען פונקט ווי היינטיג אין זייערע נסיח מיטען, אירען ווען זייערע שטימעס אין א תפילה זענען גאס און די תפילה האט אויך ארויסגעבאכט די באפאר דעקלארציע.

און נאך דעם וואס מיר באווייזן אבער וואס די ברייטע אויטאריטעטען אין פאלעסטינע זענען נישט געווען פאלשענדיג צו זיך גענוי פאר דעם קריזיס, מיר ברויטשען אירען האבען שטערנדן שטאלעצירט מיט דעם געדאנק, אז נישט נאר העלפן מיר פארזיכערט אונז 2000 יאר — אלטע איר ווייסט חלום, נאר דינען איר דער זעלבער צייט די אינטערעסען פון דער ארבייט פריער.

איר נאכז, מינע ליבע דעלגאטען און נעמט, אז די באפאר דעקלארציע איז נישט געקומען דורך א נס, איר נאכז, אז די וועלט האט אין איר אונטערבאן וואסמאטען אימער געפיהלט אז זי האט באמאנען אן ערלע גענען די אירען, יארהונדערטער האבען מיר געליטען פון פארזיכערטען און הייפוט, און אין דער צייט פון דער מלחמה ווען די וועלט האט זיך געבארט אין בלוט איז ארבייטען שוואמען אויף דער אויבערפלאך דער נייסט פון חרטה און יושר, די פלעקער פון דער וועלט, האבען פונקט ווי היינטיג אין זייערע נסיח מיטען, אירען ווען זייערע שטימעס אין א תפילה זענען גאס און די תפילה האט אויך ארויסגעבאכט די באפאר דעקלארציע.

דער אידישער זשורנאל
THE HEBREW JOURNAL
M. Clavir, Pres. and Gen. Mgr.
PUBLISHED BY
JOURNAL PRESS, LIMITED
542 Dundas St. West. Telephone Trinity 6830-6831
Subscription Rates: \$6 PER YEAR \$3.50 SIX MONTHS
Single Copy—3 cents
Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O., Toronto,
January 22nd, 1913
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario

דעם קעניגס אפיעה

די ניווי אנוואונגענס קאנפערענץ וואס איז געקומען ערשטנס נאך ווארען אין לאנדאן, ענגלאנד, האט שוין ביים סאמע אנהויב געהאט איר "שבת הליכה", דערמיט וואס די גאנצע וועלט איז אביסל אויפגעוועקט געווארען פון איר גלייכגילטיגקייט.

קונער קאן נאטורליך איצט נישט פארמאגט אונזען וואס עס וועט זיין דער איינציגער פון דער קאנפערענץ, אויב עס וועט דערגרייכט ווערען אן איינציגער איבער דער פראגע וועגן "איינציגקייט" די ניווי געפאר, אדער די דעלעגאטען וועלען זיך ענדליך קאמערקען אין זייערע לענדער מיט פונקט די זעלבע רעזולטאטען, מיט וועלעך זיי זענען געקומען קיין ענגלאנד, דאס איז א זאך אויף וואס קיינער קאן נאך איצט קיין באשטימטען ענטפער נישט געבן.

אבער אויב אפילו די קאנפערענץ וועט קיינע באשטימטע רעזולטאטען נישט געבן ברענגען, וועט זי אבער איבערלאזען א וויקונג אויף די מאסען איבער דער גאנצער וועלט. און דאס אליין, וועט שוין ווערען זיין די גאנצע סיה אויף די גאנצע מדינה, אז עס גלייבט זיך קום אויב עס איז פאראן ערנען די וויקונגען אין דער גאנצער ציוויליזירטער וועלט, וואו עס ווערט נישט קאמערסירט איבער דער לאנדאנער קאנפערענץ, איבעראל שרייבט מען און מען הערט איבער דעם וויכטיגסטן פאקט פון באגרעניצען די ים באוואונגען פון די גרויסע וועלט-רייזען.

און ביי דער דערשטער קאנפערענץ פון דער קאנפערענץ האט די וועלט געבן סתם איר געהערט אן אפיעה פון דעם קעניג פון גרויס בריטאניע צו די גרויסע פלעקער פון דער וועלט, אז מען זאל מאכען דאס לעבען אויף דער וועלט ווערער פאר דעם מענטשען, דערמיט וואס מען וועט אנוואונגען די ניווי-געווען אן אויפריכטיגער, ערליכער אפיעה פון דעם הער-שטעלען אין דער גרעסטער וועלט-אימפעריע, און עס וועט מוזען איבער-לאזען א וויקונג.

רעכטע מעקדאנאלד, דער איינציגסטער פון דער דאזיגער קאנפערענץ איז געקומען צו דער קאנפערענץ מיט א פעסטען באשלוס צו באווייזן דער וועלט, אז ווען עס איז פאראן אן אויפריכטיגער וועלט, קאנען ממשות' דינען רעזולטאטען דערגרייכט ווערען.

וואס געמאלטענע אבער ווערען די אנדערע פארטרעטער פון די גרויסע מע פיער וועלט-מאכטען, אז וועט, ביי איצטיגע שטעלונגן נאך גאנץ ספעקולאטיוו, מען ווייסט נאך נישט גענוי וואס יעדעס לאנד וויל, און וואס זי איז גרויס צו פארשלאגען.

און דער דאזיגער פאקט מאכט דעם גרעסטען אפטימסם א הויב ביסלע פאסימסטיש, ווען איינער ווייסט נישט גענוי וואס ער וויל, דאן איז גאנץ שווער צו צווייגלעך זיך מיט אים.

אבער מיר זען אלע מונגען וועגן פון דער קאנפערענץ אין מיראן די אלע ספקות וואס ענדערען דעם מה וועגן דעם אויסגאנג, האט דאך די קאנפערענץ שוין דערמיט אליין זיך געמאכט ווערען אין די אויגען פון דער גאנצער וועלט, ווייל די גלייכגילטיגקייט פון די מאסען איז אביסלע אויפגעוועקט געווארען, די ניווי-אנוואונגען איז געווארען א מאס-פראגע פאר דער גאנצער וועלט.

דעם קעניגס אפיעה איז געווען אן אויפמונטערונג און א פארשטארקט קערנען אינעם גלייכען פון דעם גוטען וועלען פון די גרויסע וועלט-מאכטען צו קומען ווייטער צו א פארשטענדליכער איבער דעם דאזיגען העכסט-וויכטיגן פונקט וועלט-פראבלעם.

די גרויסע וואס מיר באקומען פארשטעלן פון סאוויעטען רוסלאנד, שוידערען אויף יעדעם איר, וואו עס זאל נישט זיין, ביי דער היינטיגער פון זיין נשמה, וואס יעדעם מאס וועט זיך די גרויסע אלץ מרויכענדיג אין פיג-ספעקער.

גענוי ווי איצט אין אמעריקע דער אלגעמיינער פרעדיקט פון "אם", ד.ה. בראסמאן און אויף א קברלע פונעם וואס איז פון זיינעם וועגן ארגאניזירטע געווארען אין ניו-יארק, האט ער דערצעהלט אז אן דערהאלטען מיליאן אידען אין רוסלאנד קוקען ממש דעם מוים יעדעס מאס אין פנים אריין, און וואס קאן זיין נאך מרויכענדיג? אבער דער דאזיגער ביימערקענדיג פאקט איז דאך פאר אונז קיין נייעס נישט, מיר האבען גען עס וואוסט, איידער דר. בראסמאן האט עס אונז דערצעהלט, גענעטשטענען איז דאס בילד וואס דר. בראסמאן האט פאר אונז געמאלט וועגן די ניו-סאן און וועגן דער מאפעריש פון די דאזיגע אנהערענאלען מיליאן רוס'ישע אידען, געווען וויקליך דעם וועגן וועגן איינזאנען אוועקגעשטעלט גען דאס און געווען געווארען וועגן די אויז געווענע "דעקלארציע" וועגן אידען, וועגן זייער אידען וועגן איינזאנען אוועקגעשטעלט גען ווארען מחוץ למחנה, אבער איז דען פיער בעסטע די לאגע פון די אידישע פויערען, וועגן דער "דעקלארציע", איז איז דאך און קאנא, דאס לעצטע סאטאן-פאליטיק געגען די פויערען אין זאג, אז זי מאכט פאר דאס אידישע ערד-אריינער שווער צו קוויטערן.

מען דארף געדענקען אז דער אידישער פויער איז דאך נאך א "רוינע" אויף, מען וועט געוויינליכענדיג אן וועגן דערפאר און דערפאר איז אים שווערער ווי איינציגן אנדערש צו בייקומען דער נייער סאטאן-פאליטיק וואס איז אנווענדען געווארען געגען די פויערען, די לעצטע באריכטען וואס זענען דערהאלטען געווארען פון אויטאריטעטען מולדען אז די אידישע פערדער וועגן איז געפאר צו בלייבען היינערשטעליג קומענדיג פריילינג, דערפאר וויל די גאנצער באגן וויל נישט געבן קיין קרעדיטען דעם "קאמפס" פאר די אידישע קאלאניסטען.

פארוואס?

דאס איז דאך פאר אונז נישט וויכטיג, דאס וויכטיגע פאר אונז איז, אז עס איז שווער, און אז דער אידישער דעקלארירטער פונקט איז גוט ווי דער אידישער פויער, ווערען געקריקט אויף מירם און שרם, אנשטאטס עס זאל זיין א קאמפאטענציע פון מידה-ה' צווישען דער רעקעוויזיט און די נייגעריקע אידישע פויערען, הערשט נאך א פארביסענדיג — אז זאך וואס קאן ווער פילע שטונדען פאר דער אידישער ערד-אריינער און רוסלאנד, אוועקען אן ענדליכן גרויסען דערהאלטען מיר יעדעס מאס פון די אידען און דאס אידישע פויער, און מיט יעדעס מאס ווערען די דאזיגע בא-רובעטן מרויכענדיג און געווען געווען געווען קרעכענען אין קיין שום וועגן-נייטע ווייזע ווי נישט אויף ארוואקלענענען הימלען פון די רויסען אידען.

די אמעריקאנער אידען האבען שוין געהאט גענוג געלענעהייטען צו הערען דעם וועג געשרי פון דעם געמאלטענען רוישען אידען, די אמעריקאנער אידען וועלען האבען געשטעלט געשטעלט מיט ווערען ברויטשען אן הילף צו די געליטענע אידען אין דער גאנצער וועלט, מיר קען נישט בלייבען גלייכגילטיג אויף דעם איינציגן וועג-געשרי פון דעם רוישען אידען, דער גענענדיג הילף איז נויטיג.